

A. Slatvickis: kelių chuliganams trūksta vidinės pusiausvyros

2007 m. vasario 12 d.

VšĮ Klaipėdos psichikos sveikatos centro vyriausiasis gydytojas Aleksandras Slatvickis pirmąjį automobilį įsigijo kur kas anksčiau nei gavo vairuotojo pažymėjimą.

Gydytojui įgijus teisę vairuoti pirmasis jo automobilis jau buvo sugedęs...

"Maloniau vairuoti naujesnį automobilį",
- svarsto 30 metų amžiaus automobilio
nenorintis atsisakyti A. Slatvickis

Kur mokėtės vairuoti - čia ar Sibire, iš kurio atkeliavote?

Lietuvoje. Sovietiniais laikais įsigyti automobilį buvo sudėtinga dėl dviejų priežasčių - pirmiausia reikėjo gauti paskyrą. Ją lengviau galėjai gauti, jeigu buvai socialistinio darbo pirmūnas, darbininkas, o ne gydytojas ar šiaip inteligentas. Kita priežastis - pigiausias modelis kainavo apie 6 tūkst. rublių, o pradedančio gydytojo atlyginimas buvo 110 rublių, psichiatro - 137. Išlaikyti teises, kad tik jas turėtum - beprasmiškas reikalas. Aš buvau pėsčias.

Teises gavau palyginti neseniai - 1993 metais, o 1994-aisiais pradėjau vairuoti. Tiesa, pirmąkart vairavau 1990 metais, be teisių. Tais metais įsigijau pirmąjį automobilį. Grįždamas iš gana ilgo reiso turėjau šiek tiek pinigų ir Olandijoje nusipirkau Citroeną. Buvo 1982 metų laidos, kėbulas jau šiek tiek parūdijęs, variklis labai silpnas - tik 1,1 litro, bet automobilis buvo pakankamai geras. Teises laikyti ruošiausi ilgokai. Turiu aukštąjį išsilavinimą, taigi vienu metu buvo galima laikyti eksternu. Kol pradėjau ruoštis, pakeitė taisykles ir reikėjo lankyti kursus. Paskui vėl leido eksternu. Kol išlaikiau, Citroenas jau buvo sugedęs.

"Nuvažinėjote" jį be vairuotojo pažymėjimo?

Važinėjo kiti žmonės, buvo kam. Važiavau ir aš - prisipažinsiu, buvo tokia nuodėmė, bet tik keletą kartų.

Gavęs teises įsigijau kitą mašiną - 1984 metų laidos "Audi 80". Labai ją pamėgau, nes buvo dinamiška ir patogė, man tarnavo beveik 10 metų ir tapo vos ne antikvarinė. Dabar turiu 1987 metų folksvageną, "dyzeliuką". Visi stebisi, kaip aš toks, atrodo, solidus žmogus - ir amžius, ir pareigos - tokį vairuoju - negaliu įsigyti kito. Galiu, bet kad šitas dar važiuoja. Kažkada po kelionės matavau - 320 kilometrų "suvalgė" 18 litrų degalų. Čia juk iš tikrųjų fantastika. Nekalbant ir apie tai, kad yra savotiškas prisirišimas. Esu iš kolekcioninkų giminės, gal čia tai.

Jums patinka vairuoti?

Labai patinka. Gavau teises būdamas gana brandaus amžiaus, ir prisipažinsiu, kad prieš tai gana ilgai galvojau, jog vairuoti nesugebėsiu. Tiesiog buvau įkalęs sau į galvą tokią mintį. Dažnai tekdavo darbo reikalais važinėti po visą Lietuvą. Sėdėdamas šalia vairuotojo galvojau, kad, Jėzau, kaip žmogus sugeba važiuoti ir nesusidurti esant tokiam dideliame automobilių srautui. O kai pats pradėjau vairuoti, jau už poros mėnesių jaučiausi pakankamai užtikrintai. Nuo darbo iki namų atstumas buvo keli kilometrai, tai grįžtant man atsirasdavo jausmas, kad dar reikia kažkur nuvažiuoti, nes trūksta vairavimo.

Kaip vertinate vairavimo kultūrą mūsų šalyje? Sakoma, kad net inteligentiški žmonės prie vairo pasikeičia.

Nenorėčiau su tuo sutikti - jei žmogus inteligentiškas, ir prie vairo jis išliks inteligentas. Negali būti taip, kad

prie stalo geriu kavą, esu mandagus, o sėdau prie vairo ir pasidariau banditas. Jei žmogus išauklėtas, aukštos vidinės kultūros, jis bet kur išliks inteligentas. Arba yra kitas variantas - jei vienoks prie stalo, o kitoks prie vairo, tai - greičiausiai apsimitinėjimas, ir greičiausiai apsimitinėjimas ne prie vairo, o prie stalo. Inteligentas jeigu ir nusikeiks, tai tik mintyse.

O dėl vairavimo kultūros - manau, kad ji Lietuvoje keičiasi į gera. Jeigu važiuodamas kas nors padaro ką nors ne taip, aš mėgstu burbuliuoti ir bartis, kalbuosi su savimi adresuodamas tam, mano nuomone, pažeidėjui. Nemanau, kad aš pasikeičiau per kelerius metus, bet baruosi mažiau. Anksčiau masiškai nerodydavo posūkių, neužleisdavo nė už ką, o dabar įsijungęs posūkį žymiai greičiau patenki ten, kur tau reikia. Sostinėje vairavimo kultūra turbūt dar aukštesnė. Ten daugiau kamščių, tai ir užuojautos, supratimo lygis turbūt aukštesnis.

Ar pamačius kokį nors kelių chuliganą jums kartais nekyla įtarimų dėl jo psichikos būklės?

Psichinę būseną galima nustatyti tik tiesiogiai bendraujant. Nemanau, kad jei žmogus vairuoja netvarkingai, tai serga psichikos liga, bet kad yra nepakankamos vidinės pusiausvyros - be abejo. Egzistuoja klaidinga nuomonė, kad sergantis psichikos liga žmogus yra tolygus kažkokiam kvailiukui. Man labai patinka vienas anekdotas. Važiuoja žmogus, ir nuleidžia jam padangą, kaip tik prie psichiatrinės ligoninės. Išsiima jis domkratą, atsuka varžtus, pasideda ant grindinio prie kanalizacijos grotelių, ir dėdamas atsarginį ratą netyčia juos nustumia. Galvoja, ką gi dabar daryti. O už grotų vaikšto ligonis, pamato ir sako: "Nusuk nuo kiekvieno likusio rato po varžtą, prisuk trimis atsarginį, nuvažiuosi iki artimiausios degalinės ar dirbtuvių, nusipirksi, ir bus tvarka." Žmogus klausia, kaip jis čia taip sugalvojo, o ligonis ir sako: "Žinot, aš psichas, bet aš ne durnas."

Giedrė NORVILAITĖ